

Chemată și păzită de Dumnezeu

Carmen da Mota

O situație familială dificilă

Cu ocazia marii recesiuni din 1934 în Brazilia, tatăl meu a părăsit căminul nostru, și mama a rămas singură ca să-și crească copiii. Eram foarte săraci. Înainte de aceste evenimente, părinții mei cunoscuseră o soartă potrivnică, dar familia noastră era unită. Ea a rămas așa pînă în ziua cînd tata a început să frecventeze asiduu un „centru spiritist“. De atunci, certurile s-au înmulțit, și între părinții mei au apărut neînțelegerile.

Aveam 6 ani atunci cînd tata ne-a luat deoparte, pe frățiorul meu și pe mine, ca să ne anunțe: „Plec și n-o să mă mai întorc niciodată!“ Am fost profund rănită auzind așa ceva. Efectiv, nu l-am revăzut niciodată.

Această situație familială ne-a făcut să ne maturizăm de timpuriu, căci făceam tot ce puteam ca să ne ajutăm mama să-și asume educația și creșterea celor patru copii. Ea accepta orice loc de muncă pe care i-l dădea Dumnezeu în bunătatea Sa. La început, era foarte greu, căci nu aveam din ce trăi. Odată cu trecerea anilor, cele două surori mai mari ale mele și cu mine am putut să preluăm mai multe responsabilități. Surorile mele găseau cîte ceva de lucru, iar eu rămîneam acasă ca să am grijă de frățiorul meu mai mic și de bunica mea bătrîină, în timp ce îmi continuam studiile. Mai tîrziu, am fost nevoiți să lucrăm normă întreagă în timp ce vedeam și de treburile casei. Adunate laolaltă, salariile pe care le cîștigam ne permiteam nu numai să ne ducem viața, dar și să-i ajutăm pe cei care erau mai lipsiți ca noi. Mama noastră repeta adesea: „Dacă luptăm, vom cîștiga!“ Plină de vioiciune, ea înfrunta viața de parcă nimic n-ar fi venit să ne tulbure existența.

Activă, dar chinuită

Catolică foarte pioasă, ea dorea nespus să primim învățătură în religia ei. Deși aveam puține momente în care să stăm împreună, ea a reușit să ne transmită un bagaj considerabil de cunoștințe. Eu îmi dădeam silința să pun cu fidelitate în practică tot ce mă învăța ea. La 11 ani mi-am luat prima împărtașanie la Biserica Sf. Anton, care se ridică în vârful unui deal din Petropolis, un oraș situat în apropierea lui Rio de Janeiro. Această ceremonie m-a umplut de bucurie, căci doream din toată inima să-L servesc pe Dumnezeu. Cu toate acestea, aveam o mare problemă: cum să-L servesc pe Dumnezeu dacă eram bîlbîită? Într-o zi, m-am închis în camera mea ca să mă rog. Cel mai uimitor este că n-am recitat Ave Maria, nici în latină, nici în limba mea maternă. Din străfundul inimii mele a fișnit o rugăciune, și am strigat chiar la Domnul. I-am cerut să mă ajute să vorbesc ca ceilalți copii, ca să-mi pot pune vocea în serviciul Său și să-L iubesc cît voi trăi. Dumnezeu mi-a ascultat rugăciunea! În scurtă vreme am putut să vorbesc normal.

Îndată, ca să-mi servesc mai bine Stăpînul, am început să predau catehismul, adică învățătura catolică, copiilor din vecinătate și muncitorilor dintr-o uzină care își manifestau interesul.* Mă întîlneam cu ei în timpul pauzei de masă, și cu ajutorul unei cărțuții de catehism îi învățam să rămînă tari în credință și să se străduiască să fie pe placul lui Dumnezeu. De asemenea, mi s-a dat ca sarcină întreținerea altarelor din biserică; le curățam și le împodobeam cu buchete de flori.

Crezînd că puteam face mai mult, am intrat în organizația numită „Copilele Mariei”.** Ce bucurie să primesc panglica mică albastră care se dădea începătoarelor! După aceea, am primit o panglică mai mare și, în final, cea la care rîvneam: panglica ce-mi dădea dreptul să port titlul de „Copilă a Mariei”. De acum, mă simțeam cu adevărat gata să-L servesc pe Domnul.

Cu toate acestea, încă nu aveam pace în inimă. Grija mea cea mai mare era gîndul că puteam fi chemată în orice clipă să mă prezint înaintea lui Dumnezeu ca să dau socoteală de sufletul meu. Iată de ce nu încetam să fac tot mai multe pentru El! Cînd meditam la moartea lui Cristos și reflectam la marea iubire pe care o manifestase murind pe cruce pentru noi, mă întrebam cum aș putea să-I mulțumesc pentru tot ce făcuse. Eram urmărită de chestiunea valorii

* După cît se pare, Carmen da Mota era o fetiță foarte dezghețată și deosebit de matură pentru vîrsta ei. Desigur însă că nu era vorba despre niște cursuri oficiale! – n.ed.

** Membrele unei congregații de tinere fete catolice care erau dedicate în mod special Fecioarei Maria – n.ed.

actelor mele în ochii lui Dumnezeu, și o voce mă acuza fără încetare, zicînd: „Ești o păcătoasă îngrozitoare!“ Astăzi, desigur, știu de ce. Căci în Biblie scrie: „Nu există niciun om drept, nici măcar unul; nimeni nu înțelege, nimeni nu-L caută pe Dumnezeu; toți s-au rătăcit, toți sunt pervertiți; nu este niciunul care să facă binele, nici măcar unul singur“ (Romani 3:10-12).

Mănăstirea

Într-o duminică dimineață după liturghie, atunci cînd discutam cu niște prietene, una dintre ele a zis că cel mai bun mijloc de a-L servi pe Dumnezeu era să devii călugăriță. Celelalte au dat din cap; cît despre mine, am tăcut. Deși le dădeam dreptate, întrevedeam deja o grămadă de obstacole în calea intrării mele la mănăstire. Familia mea era foarte săracă; ori, trebuia dată o dotă* considerabilă. Trebuia de asemenea un trusou complet; pe de altă parte era și culoarea pielii mele. Eram neagră! Chiar dacă m-ar fi acceptat, ordinul franciscan** nu mi-ar fi permis să mă călugăresc. Ce de obstacole! Presupunînd că, într-un fel sau altul, reușeam să-mi rezolv problema cu banii, mai rămînea culoarea pielii, la care nu puteam schimba nimic! În pofida tuturor acestor imposibilități, am continuat să visez la intrarea mea la mănăstire și să sper. În felul acesta nu cădeam în disperare. Doi ani mai tîrziu, treceam pragul porții mănăstirii franciscanilor.

Dorind atît de mult să ajung acolo, nu încetasem să-mi fac mătăniile*** și acceptasem multe penitențe.**** Reușisem deci să intru în această mănăstire, nu ca să mă călugăresc, ci ca să învăț tot felul de lucruri și ca să cresc. În ziua cînd voi împlini vîrsta care îmi va permite să fiu acceptată într-o altă mănăstire, visul meu va deveni realitate. Voi putea astfel să devin călugăriță și să-L servesc mai bine pe Dumnezeu. Iată ce-mi ziceam eu.

Această intrare în așezămîntul religios se făcuse cu prețul multor suferințe. Nimic nu m-ar fi putut costa mai mult decît s-o părăsesc pe mama pe care o iubeam atît de mult, pe fratele și pe surorile mele, pe prietenii și pe vecinii care veniseră de atîtea ori acasă ca să se joace cu noi. Cu toate acestea, eram mulțumită. Pe moment, totul părea minunat: dorința inimii mele

* Sumă dată de o viitoare călugăriță mănăstirii în care se pregătește să intre – n.ed.

** Ordin fondat în secolul 13 de Francisc de Assisi – n.ed.

*** Mătanie: Șirag de mărgelile de os sau lemn pe care călugării sau credincioșii mireni socotesc rugăciunile rostite – n.tr.

**** Pedepsă pe care și-o impune cineva sau pe care i-o dă preotul la spovedanie, pentru ispășirea păcatelor – n.tr.

părea să se realizeze. Sub ochii mei se întindea un orizont nou: credeam că găsisem soluția la toate problemele existenței mele, și mai ales la frământările mele sufletești.

Decepții

„O anumită cale pare dreaptă unui om, dar la sfârșit se va vedea că duce la moarte“ (Proverbe 14:12). Curînd, am observat cu uimire că deși doream să-L servesc pe Dumnezeu, serveam creaturile mai mult decît pe Creator. Disciplina mănăstirească era aspră. Trebuia să fiu în picioare la ora 4:30, oră la care se începea organizarea întregii zile. Se împărțeau sarcinile: două persoane se duceau la lucru în bucătărie, iar celelalte luau parte la slujba de dimineață de la capelă. O oră mai tîrziu se ținea liturghia împreună cu împărțășania la care asistau toate.

La ora 8 reluam lucrul într-o tăcere deplină: era interzis să vorbim. Spre ora 17, maica superioară acorda o scurtă pauză. Ea controla totul; nimeni nu putea face nimic în afara ordinelor ei. La ora 20 răsuna din nou clopotul pentru ca să ne cheme la slujba de seară. O oră mai tîrziu se stingea lumina, și nu ne mai rămînea decît să așteptăm o nouă zi asemănătoare în fiecare privință cu cea care tocmai se termina. Zilele treceau monotone una după alta, și am sfârșit prin a fi convinsă că n-o să-mi realizez niciodată visul: de a face studii ca să mă pregătesc să-L servesc pe Dumnezeu. Noi nu aveam timp decît pentru muncă și rugăciune. Chiar și cînd stareța ne acorda, la cererea unora dintre noi, ceva mai mult timp pentru a studia, eram atît de epuizate, încît nu reușeam să reținem ceea ce ni se preda.

Decepția mea a fost și mai mare atunci cînd unele călugărițe au manifestat invidie și gelozie. De fiecare dată cînd maica stareță îmi acorda o oarecare atenție, ele se arătau ostile, căci, în general, maica stareță îmi cerea s-o aștept la autogară cînd se întorcea din călătorie. Dar acesta nu era decît începutul... Alte două călugărițe, Sora Sebastiana și Sora Iozefina, deveniseră prietenele mele. Sora Iozefina era instruită și petrecuse deja doisprezece ani la mănăstire. Doar aceste două surori aveau destulă încredere în mine ca să-mi destăinuiască ce simțeau. Cu încă una sau două excepții, toate celelalte călugărițe rămîneau pentru mine niște enigme. Cea mai bună prietenă a mea, Sora Iozefina, mi-a explicat ce se petrecea de fapt în sînul mănăstirii și al Bisericii Catolice. Toate aceste experiențe o împietriseră, și disperarea ei creștea din zi în zi. Cît despre Sora Sebastiana, ea își descărca inima: „Nu

mai suport felul ăsta de viață. Nu mai pot!“ gema ea. O imploram să-mi spună ce anume nu mergea. Dar ea nu voia să-mi spună mai mult.

Singurătate

Într-o dimineață la sculare, mi-am dat seama că cele două prietene ale mele nu mai erau acolo. Fugiseră! Eram profund dezamăgită. De acum, eram singură. Mai rău de atât, maica stareță mă bănuia că le ajutasem să fugă. Ea era categorică: eram vinovată, căci anumite indicii păreau să le adeverească bănuielile. A doua zi dimineață, când m-am trezit și am vrut să aprind focul (una dintre însărcinările care îmi reveneau), am constatat că dispăruseră chibriturile, atunci când în mod normal erau totdeauna în sertarul mesei din bucătărie. Trebuia să mă duc și să le caut la infirmierie. Ori, era strict interzis unei călugărițe să se ducă într-un loc care se afla sub responsabilitatea alteia. În timp ce căutam chibriturile, am fost surprinsă de una dintre surorile care mă acuzaseră că-mi ajutasem prietenele să fugă. Ca urmare, am fost pusă în carantină și mi s-a interzis să studiez timp de un an. Ca și cum n-ar fi fost deja destul, mi s-a interzis să adresez cuvîntul cuiva și mi s-au impus corvezile cele mai grele la bucătărie, la spălătorie și la cotețul de păsări. Adesea eram nevoită să muncesc pînă în zori, doar ca să termin ceea ce mi se ceruse. Uneori, azeam sunînd clopotul de sculare, atunci când nici măcar nu mă pusesem în pat. În aceste zile îngrozitoare, mi se întîmpla, în cursul muncii mele de la spălătorie, să îngenunchez plîngînd înaintea unui crucifix, spunînd: „O, Doamne, caut calea, dar încă n-am găsit-o!“ Cîte lacrimi de disperare n-am vărsat în căutarea vreunei luminițe, a vreunei mîngîieri, dar n-o găseam nicăieri.

Durere adîncă

În această perioadă de suferințe atroce, mama s-a îmbolnăvit grav și a trebuit să fie internată în spital. Ea mi-a transmis să mă duc s-o văd, dar nu mi s-a permis. Maica stareță mi-a zis că, întrucît viața mea Îi aparținea lui Dumnezeu, nu aveam decît să mă rog Lui și să renunț la o întoarcere cît de mică spre trecut. Tot ce puteam face deci era să mă rog cu fervoare pentru ca mama să se însănătoșească. Într-o zi, a venit la mănăstire sora mea, spunîndu-mi că trebuia să vin imediat dacă mai voiam s-o văd pe mama în viață. Maica stareță a binevoit să-mi acorde două ore. Trebuia să traversez tot orașul cu autobuzul, și călătoria nu se mai sfîrșea. Când am intrat în salonul un-

de era mama, ea a deschis ochii, m-a privit cîteva clipe, apoi a murmurat: „Am crezut că n-o să mai vii ca să-mi stai alături în ultimele clipe“. Pe urmă a închis ochii. Nu puteam scoate un cuvînt, poate din cauza acestor lungi săptămîni în care fusesem obligată să tac ca pedeapsă. Deoarece nu puteam rosti nici cel mai mic cuvînt, durerea era aproape insuportabilă, iar sufletul îmi era plin de amărăciune. Eram în prezența ființei pe care o iubeam cel mai mult, a celei care îmi consacrase viața. Ea pleca din această lume ca să intre în eternitate, și eu nu puteam face nimic pentru ea. Cu inima răvășită, m-am întors la mănăstire ca să-mi reiau viața aspră de penitență.

Practici îngrozitoare

Puțin după aceea, maica stareță a decis să le despartă pe unele surori re-partizîndu-le în mănăstiri diferite. Și eu am fost trimisă în altă parte. Viața în acest nou așezămînt era și ea austeră, dar eram tratată mai omenește. Aveau grijă de sănătatea mea și mă ajutau în diverse feluri. Dar și aici se practicau penitențe crude. Adeseori, eram făcute să ne sculăm la ora 1 dimineață și trebuia să ne ducem la capelă ca să suferim acolo o penitență atît de dură, că ne era strict interzis să suflăm un cuvînt despre ea sub amenințarea cu păcatul mortal,* chiar și după ce vom fi plecat din mănăstire. Această penitență începea cu o rugăciune, după care maica stareță zicea: „Jesus a fost pîlmuit: atunci toate să primească palme!“ Pe urmă, ea zicea că Jesus fusese biciuit, și toate primeam lovituri de bici; Jesus mersese în genunchi, și toate mergeam în genunchi de-a lungul capelei, pînă ce aceștia se umpleau de vîntăi sau chiar de sînge. Jesus rămăsese pe cruce, cu brațele întinse, timp de șase ore; noi trebuia deci să stăm în picioare nemișcate cu brațele întinse timp de vreo oră, recitînd mătaniile. Să nu uităm că lucrul acesta se petrecea la ora 1 dimineața. Scopul acestei penitențe era obținerea convertirii păcătoșilor, ușurarea sufletelor în purgatoriu și salvarea propriilor noastre suflete. Ne dedam la această practică deoarece ne închipuiam că sufletele din purgatoriu aveau nevoie de suferințele noastre ca să fie salvate.

O nouă orientare

După cîțva timp, maica stareță a considerat că dădusem dovada supunerii. Ea mi-a zis atunci că puteam să rămîn în această mănăstire, să mă călu-

* În catolicism, acesta era un păcat grav care atrăgea după sine pierderea salvării, dacă un preot catolic nu acorda absoluțiunea (iertarea) – n.ed.

găresc și să depun jurământul. Dar, mai înainte de aceasta, trebuia să mă duc la ai mei pentru ultima dată, căci după aceea nu mai aveam voie să plec niciodată din mănăstire. Mi s-a dat voie să petrec o lună în familie, fapt care se întâmpla foarte rar.

Dorind să folosesc bine acest timp, am predat catehismul câtorva copii cu care legasem o prietenie. Îi dusesem chiar în orașul regal Petropolis* ca să le arăt capela Doamna Noastră de la Fatima, construită în timpul copilăriei mele. Acolo l-am întâlnit pe Fratele Joseph Pereira de Castro, care fusese îndrumătorul meu spiritual timp de câțiva ani. După ce l-am salutat, i-am spus că mă găseam într-o mănăstire de călugărițe și că trebuia să mă întorc acolo ca să-mi petrec restul zilelor rugându-mă pentru salvarea păcătoșilor și ușurarea sufletelor în purgatoriu. Acest om în vârstă, profund devotat religiei sale, m-a întrebat dacă nu voiam să-l ajut să deschidă o mănăstire de călugărițe chiar la Petropolis. Desigur, am refuzat! El a insistat totuși, explicându-mi cu ferveare că orașul lui avea nevoie de tinere fete consacrate pentru a se opune influenței protestanților. Acest ultim argument mi-a trezit interesul.

Și astfel am devenit membră a Fundației Călugărițelor Misionare. Munca mea mă făcea să urc colinele pe care mulțimile construiseră cartiere de maghernițe și să mă duc în colțuri pierdute ca să predau acolo catehismul, mai ales în zone în care începuseră să lucreze protestanții. Îi ajutam pe cei săraci dându-le hrană și haine. Acolo unde puteam aduce un ajutor reușeam să-i îndepărtăm pe protestanți. În zelul meu de a-i combate pe acești evanghelici, rămâneam la căpățiul celor grav bolnavi pînă la ultima suflare. Astfel, nu riscau să audă vreun protestant explicându-le Biblia! Iată ce făceam în neștiința mea, din cauză că nu cunoșteam Cuvîntul lui Dumnezeu.

În două luni am putut să implantăm în oraș patruzeci și două de centre de catehism pentru pregătirea copiilor, tinerilor și adulților. Biserica Catolică a organizat o campanie eficace pentru a-i împiedica pe evanghelici să progreseze în oraș. Eu îmi desfășuram zelul în mai multe feluri. Iată un exemplu: eram prietenă cu o familie săracă, care număra șase copii. Într-o zi, tatăl i-a auzit pe creștini cîntînd într-un parc. Inima i-a fost atinsă, apoi l-a acceptat pe Iesus Cristos ca Salvator al lui. Foarte supărată, m-am dus la patronul lui, care era membru într-o parohie catolică și i-am povestit totul. El l-a concediat. Pe urmă am aflat că familia lui era la ananghie. Din nefericire însă,

* Oraș brazilian situat la 65 km depărtare de Rio de Janeiro – n.ed.

fiind încă indignată și chiar supărată din cauza convertirii lui, fără nicio compasiune, am zis: „N-au decît să se ocupe protestanții de familia lui“.

„*Veniți la Mine*“

Mai tîrziu, aflînd că evanghelicii vizitau deținuții din închisoare, mi-am zis: „Hai să facem la fel!“ Le-am adus deci sandvișuri și țigări, și am făcut tot ce am putut ca să neutralizăm impactul protestanților. În duminica următoare, atunci cînd împărțeam icoane cu sfinți, am zărit un tractat pus pe masă în fiecare celulă. Era și o carte cu coperte negre. Am înțeles despre ce era vorba, dar am întreat: „Ce carte este aceasta?“ Mi s-a răspuns: „Este cea pe care ne-au lăsat-o creștinii“. Atunci am protestat: „Dar este o carte diabolică! Toți cei care o vor păstra vor fi urmăriți de ghinion, și blestemul lui Dumnezeu va cădea asupra lor! Dați-mi aceste exemplare, și eu o să vă dau medalia Doamnei Noastre. Ea o să vă ajute“. În felul acesta am scos din această închisoare un număr foarte mare de Biblii și de tractate. Cu o mare satisfacție, am făcut bucăți aceste Biblii și le-am dat foc! În timp ce o distrugeam pe cea din urmă, am remarcat un desen pe copertă. Se vedeau doi tineri mergînd pe un drum, aplecați sub povara unor sarcini grele pe care le purtau în spinare. Privind mai îndeaproape, am citit aceste cuvinte: „Veniți la Mine, voi toți care sunteți oboșiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă“ (Matei 11:28). Atunci mi-a vorbit Dumnezeu. Am simțit ceva ciudat și de neînțeles. Acolo scria: „Veniți la Mine“, dar oare nu făcusem eu tocmai lucrul acesta? Eu dădusem Domnului totul. Oare ce putea să-mi mai ceară? În forul meu interior îmi repetam: „Sunt o catolică perfect întărită, îmi cunosc credința. Prin urmare, nu risc nimic dacă citesc cîteva pasaje din această carte“. Pe de altă parte, acești creștini evanghelicii îmi treziseră curiozitatea. Oare ce le-o fi spunînd deținuților?

Și iată cum am deschis o Biblie *pentru prima dată!* Nici n-am citit bine cîteva pagini, că m-am simțit așa de binecuvîntată, că uitasem că țineam în mînă o „groaznică carte protestantă“. Brusc, mi-am amintit că această carte era de origine divină. Lucrul acesta m-a șocat atît de tare, că inima mi-a stat în loc timp de o clipă. Nemaiavînd curajul de a o distruge, am preferat s-o încui la loc sigur.

Întrebări tulburătoare

Învățătura dată copiilor din catehism fusese totdeauna o prioritate pentru mine. De fiecare dată cînd priveam pe fereastra sălii mele de clasă vedeam

trecînd un băiat cu părul blond și ochi albaștri, pe nume Helio. El avea cam 10 ani. Știam că părinții lui erau evanghelici. Observîndu-l, îmi ziceam că ar fi minunat dacă ar putea deveni preot; era așa de inteligent, așa de respectuos. Și ce-ar fi dacă părinții lui ar putea accepta doctrina Bisericii Romano-Catolice și ar trece la catolicism? Văzîndu-l trecînd într-o zi, i-am zis: „Helio, nu ți-ar plăcea să vii și tu să studiezi catehismul împreună cu ceilalți?” El mi-a răspuns: „O s-o întreb pe mama. Dacă este de acord, voi veni“. S-a dus acasă, apoi, spre marea mea mirare, s-a întors și s-a așezat în sala de clasă. Lecția din ziua aceea era despre Maria și puterea pe care i-o atribuie catolicismul. „Noi trebuie să cerem Mariei tot ce dorim, pentru că are multă influență. Pe la ea trecem ca să ajungem la Iesus“, am explicat eu. Atunci, Helio a ridicat mîna și a întreat: „Unde scrie în Biblie că trebuie să trecem pe la Maria ca să ajungem la Iesus?“ Necunoscînd Biblia, m-am simțit foarte jenată. Astăzi se poate citi Scriptura în mănăstiri, dar pe atunci n-o cunoșteam absolut deloc. Era foarte umilitor pentru mine să mă văd astfel pusă la colț de acest băiețel. I-am spus că răspunsul se găsea în catehism și că după ore puteam să-i spun mai multe despre lucrul acesta. Mi-am continuat lecția, căutînd să-i conving pe elevi că era un lucru foarte bun să poată face apel la sfinți și să le ceară ajutorul. Încă o dată, Helio a intervenit: „Ați citit capitoul 20 din cartea Exod în Biblie?“ m-a întreat el.

Acest copil cunoștea foarte bine Scriptura. Dacă ar putea toți părinții să-i învețe pe copiii lor Biblia ca s-o înțeleagă așa ca Helio! „Să asculte cel înțelept, și își va mări știința, și cel inteligent va dobîndi pricepere“ (Proverbe 1:5).

Din ziua în care Helio a fost prezent la cursul meu n-am mai predat în liniște. Punea întrebare după întrebare, de fiecare dată cu respect. El a studiat și memorat catehismul, dar a continuat să meargă la biserica lui. Este adevărat, prezența lui mă deranja, dar după ce pleca mă simțeam de-a dreptul tulburată. Nu mai puteam crede în icoane; încetasem să mă gîndesc că dacă aș veni cu o cerere înaintea unui sfînt oarecare acesta ar interveni la Dumnezeu în favoarea mea. Helio îmi explicase că trebuia să te adresezi direct lui Dumnezeu, nu să te întorci spre Maria sau spre sfinți. El nu era decît un copil, dar știa despre ce vorbea. Dîndu-i voie să ia parte la cursul meu, mama lui trimisese un misionar. Căci ea îl învățase pe fiul ei să vorbească despre Iesus. În pofida vîrstei sale fragede, el a fost primul martor al lui Iesus Cristos care a intrat în viața mea. Îi mulțumesc Domnului pentru acest băiat! La zece ani după convertirea mea, m-am întors la Petropolis și m-am dus la bi-

serica lui Helio. El era căsătorit și lua activ parte la viața adunării sale. Am trăit niște clipe extraordinare de comuniune frățească.

Fugă

Mi-am reluat cursul de catehism, dar pentru că nu aveam pace în inimă nu mai puteam continua. M-am gândit că era bine să am o discuție cu episcopul din oraș ca să-i cer ajutorul: mă simțeam așa de păcătoasă, că nu mai puteam lua împărtășania. I-am explicat deci episcopului situația mea, și el mi-a făcut cadou niște mătănii „pur și simplu unice“, recomandându-mi să mă servesc neîncetat de ele ca Dumnezeu să mă întărească și să mă binecuvînteze. Aceste mătănii fuseseră „binecuvîntate“ de papă în 1950 și, după cîte mi s-a spus, nimeni nu mai avea așa ceva. Am făcut promisiuni tuturor sfinților, implorîndu-i să mă elibereze de această povară grea care apăsa asupra vieții mele. Am recitat rugăciuni cu ajutorul mătăniilor și mi-am sporit promisiunile, pînă acolo că nu mi le mai aminteam pe toate. Dar cînd îngenuncheam înaintea statuilor sfinților, mi se părea că sunt demodați, învechiți și fără viață. În zadar îi imploram, știam prea bine că nu mă auzeau.

M-am dus încă o dată la episcop și la cîteva călugărițe, dar acestea nu puteau face nimic pentru mine. În culmea disperării, neputînd să-mi găsesc odihna și pacea sufletului, m-am hotărît să urmez exemplul celor două prietene ale mele și să fug din mănăstire. Nedecisă, luptasem îndelung, pradă unei suferințe îngrozitoare, înainte de a înțelege că nu mai aveam altă cale și că trebuia să plec.

Ajungînd la Rio de Janeiro, după o scurtă călătorie, am constatat că nimeni nu voia să angajeze o necunoscută. Cînd mi se cerea ultima adresă, nu puteam s-o dau, temîndu-mă ca nu cumva mănăstirea să-mi dea de urmă. Într-o zi, în timp ce treceam prin fața bisericii Sf. Tereza, am intrat. Crezusem dintotdeauna că Tereza era o sfință deosebit de puternică. Am îngenuncheat, dar în loc să mă adresez ei, mi-am înălțat rugăciunea direct la Dumnezeu. L-am rugat să-mi călăuzească pașii și să-mi facă rost de un adăpost.

Ieșind din biserică aceea, foamea și setea care mă chinuiau mi-au amintit că nu puteam să cumpăr decît un singur bilet de autobuz. M-am oprit în fața unei cafenele, privind oamenii care își potoleau foamea și setea. Atunci s-a apropiat de mine patronul, întrebîndu-mă dacă mi-era foame sau dacă doream o băutură rece. Știind că nu aveam cu ce să plătesc, am rămas mută. Nu aveam obiceiul să mă adresez cuiva de pe stradă. La mănăstire ni se spu-

nea să nu ne apropiem niciodată de un bărbat, să nu-i vorbim, nici să nu-l privim. Ca și cum ar fi ghicit în ce situație mă aflam, acest domn a intrat în clădire, apoi s-a întors aducând un sandwich pe o farfurie și un pahar cu suc de fructe. Nici nu s-a întors bine pe călcâie, că am și înfulecat sandwichul pînă la ultima firimitură.

Pe urmă, mi-am continuat drumul, apoi m-am oprit în fața unei case unde am cerut un pahar cu apă. Doamna în vîrstă care mi-a deschis ușa mi-a arătat bunătațe. M-a invitat să intru ca să stau la adăpost de căldură, și eu am acceptat cu plăcere. Ea mi-a adus paharul cu apă pe care îl cerusem, ca și o ceașcă mare de cafea bună. Ce încîntare! Văzînd că se apropia seara, m-am sculat să plec, dar ea m-a întreat: „Unde o să te duci acum?” N-am știut ce să-i răspund. Înțelegînd că aveam o problemă, m-a întreat ce nu era în ordine. Ceva anume la această femeie îmi inspira încredere, și am sfîrșit prin a-i spune toată povestea mea. Auzind aceasta, ea mi-a propus să rămîn la ea pînă îmi puteam găsi ceva de lucru. Ea îl găzduia și pe nepotul ei de 17 ani. Inima mi-era plină de recunoștință față de Dumnezeu, căci îmi auzise rugăciunea și-mi condusese pașii.

În căutarea unui loc de muncă

A doua zi am început să caut de lucru, dar în scurt timp am înțeles că ceva nu era în ordine. Oamenii se uitau lung la hainele mele: poate că din cauza lor nu mă angaja nimeni. Întorcîndu-mă la locuința temporară, am zărit un grup de fete care vorbeau pe trotuar. Apropiindu-mă, le-am întreat dacă știau cumva unde puteam găsi ceva de lucru. Ele mi-au răspuns: „N-ai decît să cumperi un ziar și să te uiți la anunțurile de la mica publicitate“. Neștiind despre ce vorbeau, am întreat: „Dar cum să fac ca să le găsesc?” În fața neștiinței mele despre viața la oraș, aceste fete rîdeau de se prăpădeau. Totuși, în timp ce-și băteau joc de mine, m-au ajutat să decupez un mic anunț care oferea un loc de muncă.

Fără să mai aștept, m-am dus la adresa indicată, ca să aud că postul tocmai fusese luat de cineva. Decepționată, m-am întors la locuință. Cineva mi-a sugerat să-mi schimb îmbrăcămîntea, spunîndu-mi că hainele mele dădeau impresia că fugisem de la mănăstire. N-am stat să mi se spună de două ori! Îmbrăcată diferit, mi-am continuat cercetările, sperînd să am mai mult succes.

Totuși, n-a durat mult pînă am înțeles că nici noua ținută nu era mai atră-

gătoare: trecînd prin fața unui cimitir, m-am întîlnit cu doi tineri, și unul dintre ei a zis că arăt ca un cadavru ambulat. Cu toate acestea, în ziua aceea am găsit de lucru ca suplinitoare într-o școală primară particulară. Lucrul cel mai extraordinar era că am fost angajată fără să am calificările necesare. Ei ar fi vrut pe cineva care să cunoască engleza, dar eu nu știam nicio boabă din această limbă. Totuși, am fost bine primită; mi se dădea de mîncare și eram plătită corect. Directorul mi-a dat chiar și o cameră. Această muncă îmi plăcea, dar eu nu eram în largul meu, din motive ce țineau de morală. În plus, directorul era spiritist, și din cauza a ceea ce se întîmplase cu tatăl meu, nu voiam să am de-a face cu această sectă.

În prima mea zi de concediu, atunci cînd așteptam la o stație de autobuz, m-a acostat o doamnă ca să mă întrebe dacă nu știam pe cineva care ar vrea să devină guvernantă la nepoata ei. „Îmi pare rău“, am răspuns eu, „dar nu știu pe nimeni care ar putea să vă ajute“. Doamna aceasta, privindu-mă cu atenție, mi-a zis atunci: „Oare n-ai putea s-o ajuți chiar tu, fie și numai cinci-sprezece zile? Înțelegeți, nepoata mea trebuie să se mute. Are cinci copii, și are prea multă treabă“. Acceptînd această propunere, m-am dus să fac cunoștință cu noul meu angajator.

Era într-adevăr un loc bun pentru cineva care dorea să ajute. Unul dintre copiii familiei, aflat la bunicii lui din Itajuba,* tocmai avusese un accident. El căzuse de pe cal și murise. Mutarea a fost amînată. Părinții au plecat imediat la bunici, lăsîndu-mi responsabilitatea casei și pe ceilalți patru copii. La întoarcerea lor, n-am avut curajul să-i părăsesc, și deci am mai rămas cîtva timp cu ei la Rio.

Într-o duminică, în timp ce mergeam la biserică, am dat nas în nas cu o cunoștință: o persoană deosebit de religioasă din Petropolis, orașul meu de baștină. Ea mi-a făcut muștrări aspre, spunîndu-mi că făcusem o prostie enormă renunșînd la călugărie și părăsind orașul pe furiș. I-am răspuns că nu era vorba de o prostie, că fusesem nevoită să plec. Ea mi-a notat adresa. Două sau trei zile mai fîrziu, am primit vizita unui preot. El îmi aducea un mesaj de reconciliere, în care mi se cerea să mă întorc la mănăstire, unde urma să fiu primită cu brațele deschise. I-am explicat că n-ar fi o faptă bună să las familia aceasta baltă cînd avea atîtea probleme, dar că mă voi reîntoarce de îndată ce voi putea, fiind convinsă că efectiv făcusem o mare greșeală. Totuși, Dumnezeu avea alte planuri pentru mine!

* Oraș din sudul statului Minas Gerais, la vreo 300 km nord de Rio de Janeiro – n.ed.

Primele contacte cu creștinii evanghelici

La puțin timp după aceea am primit vizita unei creștine evanghelice, care mi-a oferit o Biblie. Am luat-o cu șovăială, știind bine că preoții o pusese ră printre cărțile interzise. Am păstrat-o în cameră timp de opt zile înainte de a-mi găsi curajul de a o deschide și am ajuns pînă acolo încît să-I cer iertare lui Dumnezeu că am acceptat un asemenea cadou. După o săptămînă, această doamnă s-a întors și m-a întrebat dacă am început s-o citesc. Am rugat-o s-o ia înapoi: fiind romano-catolică, mi-era pur și simplu imposibil s-o primesc. Cu toate acestea, ea m-a invitat să mă duc la biserica ei. „Dacă ați veni pe la mine să mă luați și apoi să mă aduceți din nou acasă“, i-am răspuns eu. Credeam că lucrul acesta o va descuraja, dar mă înșelam. Cînd a sosit duminica respectivă, a sosit și ea. Am constatat că, în biserica ei, toată lumea cînta. Atmosfera era total diferită de cea cu care eram obișnuită. După predică, pastorul a făcut un apel, spunînd că cei care nu-și puneau încrederea în Domnul Iesus vor ajunge în iad dacă vor muri în seara aceea. Aceste cuvinte m-au făcut să zîmbesc, și mi-am zis: „Niciodată nu voi accepta o invitație de acest fel. Acest pastor nu înțelege că sunt catolică și că nu voi renunța niciodată la credința mea ca să mă convertesc la o altă religie“. De fapt, imitam zelul pe care îl avusese mama pentru religia catolică. Așa cum a promis, această doamnă m-a readus acolo unde locuiam. Cînd a insistat să revin la biserica ei, i-am zis că nu eram interesată de lucrul acesta, întrucît eram catolică și nici nu se punea problema să-mi schimb religia.

Dumnezeu vorbește inimii mele

Un tînăr vînzător de cărți își luase obiceiul de a bate la ușile caselor de pe strada mea. Am devenit clienta lui. Într-o zi, nu avea decît Biblii catolice, și i-am cumpărat una. Credeam că, citind-o cu atenție, voi fi în măsură să lupt contra protestanților, despre care aveam impresia că invadaseră lumea întreagă. În seara aceea, după ce mi-am terminat treaba, am început să citesc în noua mea Biblie. În zori, eu tot citeam. Aveam impresia că sunt înfometată în fața unei mese încărcate cu bunătăți. Pentru prima dată am descoperit adevărata bucurie!

Puțin mai tîrziu, preotul a venit să mă vadă și a făcut observația că aveam o față mai veselă. Eram de acord, și am început să-i explic cu entuziasm că bucuria mea se datora citirii Sfintei Scripturi. Schimbînd tonul, el m-a avertizat atunci contra problemelor pe care le punea lectura Biblii dacă nu era

interpretată de un preot. „Riști confuzia mintală dacă citești singură Biblia“, a adăugat el pe un ton aspru. I-am răspuns că nimic din ce citisem nu mi s-a părut greu de înțeles, dar el m-a sfătuit să mă opresc, căci era sigur că o să-mi fie greu să o interpretez în mod corect. Știa că trebuie să mă duc la Itajuba cu familia la care lucram. Nu-i plăcea deloc lucrul acesta, dar știind că aveam intenția să mă întorc la episcop două luni mai târziu, se gîndea că în final totul va reintra în normal. Se înșela! Căci Dumnezeu veghea asupra tuturor pașilor mei și mă ducea încetîșor spre o cunoaștere personală a Domnului Iesus Cristos.

În final, nu mai știam dacă trebuie să citesc Biblia sau nu. Într-o seară, simțindu-mă foarte deprimată, am ieșit să mă duc pe la mai multe biserici și am vorbit cu cîteva prietene. Cînd m-am întors acasă m-am simțit din nou îndemnată cu putere să deschid această carte interzisă care se umplea de praf pe etajera mea. ‚De ce să nu citesc Biblia?‘ mi-am zis eu. ‚Este o ediție catolică, Biblia religiei mele; trebuie deci să știu ce conține!‘ Era ora 3 dimineața cînd m-am oprit din citit. Încă o dată, sufletul mi-era plin de fericire. (Din ziua aceea n-am mai încetat să citesc din Cuvîntul lui Dumnezeu!)

Ajusesem la capitolul 20 din Exod, unde este vorba de imagini cioplite. Ce surpriză! În timp ce mă împotrivisem totdeauna protestanților din cauză că respingeau imaginile, eu citeam, în propria mea Biblie catolică: ‚Să nu-ți faci nici o imagine sculptată, nimic care să semene cu ce este în ceruri, acolo sus, ori cu ce e pe pămînt, aici jos, sau în ape, sub pămînt. Să nu te prosterni înaintea acestor zei și să nu-i servești...‘ (Exod 20:4-5*). Cînd am putut să revin la liturghie, am arătat acest pasaj preotului parohiei, și el mi-a răspuns că Biblia pe care o țineam în mîna nu era o Biblie catolică adevărată. I-am arătat atunci pagina pe care scria Imprimatur.** El a declarat atunci că această interdicție nu era valabilă decît în Vechiul Testament și că în cel Nou imaginile erau permise. Această conversație m-a lăsat sceptică. Nu cunoșteam deloc această chestiune și aveam de gînd s-o studiez ca să aflu mai multe.

Itajuba

La sosirea mea în Itajuba am luat contact cu niște catolici: Copilele Mariei, femeile care participau la un grup de rugăciune și tinere fete nemăritate

**Biblia de la Ierusalem* (versiune catolică) – n.ed.

** Autorizație de a imprima, dată de autorități ecleziastice – n.tr.

din cadrul organizației Acțiunea Catolică Muncitorească.* Aveam nevoie să-mi găsesc o ocupație, neputînd să rămîn fără să fac nimic. Am început deci să dau ore de catehism copiilor. Într-o zi, am întrebato pe șefa Copilelor Mariei dacă erau mulți protestanți în Itajuba. „Da, mulți“, a răspuns ea. „Să știți că există o mulțime și la Petropolis“, i-am răspuns eu, „dar, în două luni, am implantat patruzeci și două de centre de catehism și am făcut să fie închise cîteva dintre lăcașurile lor de cult“. Am adăugat că-i îndepărtasem și din închisori; distribuind deținuților mici imagini cu sfinți, precum și hrană.

Împreună cu mai mulți, am montat o trupă de teatru care prezenta spectacole pentru cei tineri. Am putut să căpătăm ajutorul unei croitorese, o doamnă foarte catolică, care confecționa costume pentru scenă. Într-o zi i-am făcut o vizită ca să văd cum stătea cu lucrul. I-am vorbit despre o sărbătoare care cădea în luna aceea și de multe alte activități, spunîndu-i că nu știam dacă vom reuși să facem totul. Erau acolo la ea două fete tinere care s-au oferit să ne ajute cît vor putea. După plecarea lor, am întrebato pe prietena mea croitoreasa despre cine era vorba. „Sunt amîndouă creștine evanghelice“, a răspuns ea. Ce oroare! Să ne lăsăm ajutate de două evanghelice?! Eram revoltată. Apoi, în final, mi-am zis că am putea fără greutate să le convertim la catolicism. Ele se numeau Marcia și Daya, și erau membre în Biserica Prezbiteriană din Itajuba. Ce muncă au făcut ele! M-au ajutat să fac afișe și au făcut tot menajul. Nu mică mi-a fost surpriza cînd au propus să vină în ziua reprezentației ca să se facă de folos în culise! După ce s-a terminat sărbătoarea, în clipa plecării, le-am mulțumit, spunînd că fusesem impresionată de munca și de atitudinea lor. Apoi, am adăugat: „Nu șovăiți să faceți apel la mine dacă aveți nevoie de ceva!“

Două luni mai tîrziu le-am întîlnit la piață. „Domnișoară Carmen, ce bine că te întîlnim!“ a strigat Daya. „În biserica noastră va fi o sărbătoare pentru tineri“. Tot vorbind, ea îmi cerceta fața ca să vadă dacă voi accepta sau voi refuza. „Marcia și cu mine ne-am bucura mult dacă ai putea veni! Ei, o să vii?“ Am întrebato dacă sărbătoarea va avea loc în localul bisericii. Daya mi-a zis că ea se va desfășura într-o sală mare de întruniri care le servea în ocazii de acest fel. L-am consultat imediat pe preotul din parohia mea ca să-l întreb dacă vedea vreun inconvenient în vizita mea acolo. M-a sfătuit să mă duc, dar a adăugat: „Totuși, fii cu ochii în patru! Acești protestanți sunt mai răi decît un acoperiș care curge: cade o picătură, apoi încă una și încă

* Mișcare care regrupează laicii catolici angajați în diverse organizații și asociații din lumea muncitorească – n.ed..

una, și înainte de a-ți da bine seama, te trezești ud de tot! Deci nu rămîne mai mult de zece sau cincisprezece minute, pe urmă pleacă!”

Vizite binefăcătoare

În ziua sărbătorii îmi pusesem o uniformă specială pe care o poartă călugărițele cînd ies din mănăstire. Ea îmi venea pînă la călcîie. Pe cap aveam un fular, ciorapi groși și pe piept afixam ostentativ un crucifix mare. La sosirea mea, timp de o clipă, toate privirile s-au îndreptat spre mine, apoi oamenii s-au uitat în altă parte ca să nu mă jenez. Un tînăr s-a apropiat și m-a întreat: „Faceți parte din Biserica care are papă?” „Sunt catolică”, i-am răspuns. „De ce mă întrebați?” Conversația noastră a fost întreruptă de cineva care îl căuta. Mi-am zis: „Dacă aș fi știut, n-aș fi venit!” Aș fi vrut să nu-l fi întîlnit niciodată pe acest tînăr care îmi vorbise despre Biserica papei. Tocmai eram pe punctul de a mă întreba dacă o făcuse anume ca să mă insulte, cînd s-a deschis o ușă la celălalt capăt al sălii, lăsînd să intre o doamnă cu părul alb.

Venind direct spre mine, mi-a strîns mîna cu căldură, zicînd: „Să fii cu adevărat binevenită la sărbătoarea noastră! Sperăm că nu va fi ultima ta vizită și ne vom revedea mai des”. Bucuria care radia pe fața ei m-a impresionat profund. Încă din prima clipă am iubit-o pe femeia aceasta, apoi mi-am zis că nu trebuia să mă las să simt prea multă afecțiune pentru acești protestanți. Nu se cădea să fii prea apropiată de ei! După ce doamna a plecat de la mine, le-am întreat pe cele două prietene care mă invitaseră: „Cine-i?” Ele au răspuns: „E soția pastorului nostru”. Fără să las să se vadă ceva, am murmurat în sinea mea: „Biata de ea! Este cea mai rea dintre toate păcătoasele!”

Cîteva minute mai tîrziu, ea s-a întors ca să-mi facă o invitație: „Domnișoară Carmen, vino miercuria viitoare acasă la mine să stăm puțintel de vorbă. Vom lua cafeaua împreună. Tocmai am încercat o nouă rețetă de prăjituri: sunt delicioase, și mi-ar plăcea să le gusti”. Ce să răspund? Am bolborosit ceva ca să spun că nu-mi vedeam capul de treburi, dar ea a insistat. „Știi că este bine din cînd în cînd să iei o mică pauză ca să te întîlnești cu niște prietene. Te rog, vino!” Simțeam o afinitate între mine și femeia aceasta; bunătatea ei îmi învinsese rezistența. Vorbele ei aveau un impact care îmi depășea înțelegerea: nimeni nu-mi mai vorbise așa pînă atunci. În același timp, îmi ziceam: „Dacă îi cîștig prietenia, cine știe, poate că soția pastorului va deveni catolică și va duce cu ea o parte din această biserică”. Miercuria următoare m-am dus deci la Blanca Licio. Pe drum, mă gîndeam ce să

spun sau să nu spun. Când nu cunoști Biblia, este greu să te exprimi cu încredere cu privire la ceea ce crezi!

Sosind acasă la pastor, care locuia chiar alături de biserică, mi-am dat seama că urma să intru pentru prima dată în casa unui pastor evanghelic! Cafeaua și prăjitura erau excelente, și nici măcar nu s-a atins subiectul religiei. Am abordat multe subiecte: fiicele familiei Licio și lucrurile legate de școala lor, lucrarea din biserică, timpul de afară; de toate, în afară de religie. Începând cu acea zi, am revenit adesea la pastor și la soția lui. Uneori nici nu beam cafea, ci ne mulțumeam cu o conversație plăcută pe teme foarte variate. Blanca Licio nu-mi vorbea niciodată despre religie. Lucru uimitor, eu am fost cea care a deschis prima subiectul, spunând că-mi plăcea să citesc în Biblie. Atunci ea a răspuns: „Ei bine, hai să citim împreună!“ M-am grăbit să spun că nu mi-o adusesem pe a mea, singura pe care o foloseam. Dar am adăugat: „O voi aduce săptămîna următoare, și vom putea să citim împreună și să comparăm traducerile“. „Bună idee!“ a exclamat ea. „Săptămîna viitoare vom citi Biblia împreună!“ Doamna Licio și cu mine eram de acord.

Săptămîna următoare, am revenit cu Biblia mea. Știi de unde a fost prima noastră citire? Din Evanghelia după Luca. Mi-a plăcut mult să citesc aceste capitole cu doamna Licio. Era așa de răbdătoare; niciodată nu mă critica, nici nu-mi ataca părerile. Dimpotrivă, mă trata totdeauna cu respect. Cum nu căuta să aducă argumente în favoarea credinței ei, am început să mă întreb de ce rămînea atît de discretă. „Protestanții trebuie să știe în ce măsură sunt eu versată în religia mea“, îmi ziceam eu. „Știu că am răspuns la toate. Probabil că se tem de mine! Dar o să le pun eu niște întrebări! Această soție de pastor o să fie încolțită!“

Preotul parohiei mele a sîrșit prin a afla că mă duceam regulat la pastor. I-am spus chiar că vorbeam despre Biblie. I-am precizat că încercam s-o atrag pe soția pastorului la catolicism. Foarte neliniștit, el a început să predea cursuri biblice în fiecare marți seara în parohia noastră. La aceste cursuri asistau mulți frați mariști* și Copile ale Mariei. Noi i-am pus unele întrebări grele, de exemplu despre Exod 20 sau Ioan 14. Eu am întregat: „Întrucît Iesus zice: ‚Eu sunt calea, adevărul și viața. Nimeni nu vine la Tatăl decît prin Mine‘, de ce să trecem pe la sfinți ca să ne ducem la Tatăl? De ce nu trecem pe la Iesus?“ Adesea, discuțiile noastre cu acest preot se prelun-

* Sau „Frățiori de-ai Mariei“. Congregație catolică consacrată Mariei și fondată în 1817 pentru educarea tinerilor și săracilor – n.ed.

geau dincolo de miezul nopții. Uneori, el nu știa ce să răspundă; doamna Licio, dimpotrivă, era totdeauna în măsură să dea un răspuns. Ea era soția lui Mario Licio, pastorul Bisericii Prezbiteriene din Itajuba, și știa să răspundă, pentru că cunoștea Biblia. Explicațiile pe care le dădea nu veneau de la ea, ci din Cuvîntul lui Dumnezeu.

Învinsă

Data următoare, i-am zis cu tărie: „Doamnă Licio, n-am venit doar pentru cafea. Mi-ar plăcea să vă pun câteva întrebări!“ Un pic surprinsă, ea a răspuns: „Foarte bine, dă-i drumul! Dacă nu știu să răspund, vom căuta să vedem ce zice Biblia, sau, pentru că soțul meu nu este departe, îi vom cere lui ajutorul“. „Nu vă faceți probleme“, m-am grăbit să adaug. „Sunt chiar întrebări simple!“ Dar, în forul meu interior, îmi ziceam, nu fără satisfacție: „De data aceasta o să-i fie greu să răspundă“.

Plănuisem de mult prima întrebare pe care voiam să i-o pun:

„Care este diferența între catolicism și protestantism?“

„De fapt, sunt puține deosebiri“, a răspuns doamna Licio. (Cum, puține deosebiri?! mi-am zis eu.) „Ai una în minte, nu-i așa?“

„O, da!“ am zis eu. „Noi avem un șef extraordinar. Șeful nostru este papa! El locuiește în palatul cel mai frumos din lume și are o coroană de aur. El este șeful Bisericii Catolice. Sunt gata să lupt, și dacă trebuie, să mor pentru el, ca să fie cunoscut mai bine, și pentru ca puterea lui să se întindă tot mai mult în lume“.

După ce m-a ascultat, doamna Licio a reluat:

„După cum ți-am spus, sunt puține deosebiri. (Ea avea lacrimi în ochi.) Noi, cei care credem în Domnul Iesus Cristos, avem și noi pe cineva în frunte. Dar șeful nostru nu are o coroană de aur, căci oamenii nu l-au dat decât o coroană de spini“.

Tăcerea s-a lăsat în cameră. Eu rămăsesem mută. Din clipa aceea am început să-i invidiez pe creștinii evanghelici. „Atunci“, m-am gândit eu, „Îl au deci ca șef pe Iesus Cristos, care a murit pe cruce pentru noi! Pe El am vrut dintotdeauna să-L servesc!“ Cum să-i port pică doamnei Licio? Eu, Carmen da Mota, zisesem că papa era șeful meu!

În ziua aceea n-am vrut să continui conversația cu soția pastorului. Eram învinsă! În timp ce mă întorceam acasă, vorbele ei răsuna în mine. „Șeful nostru este Cristos. Șeful nostru nu are o coroană de aur, ci una de spini“.

Oriunde mă duceam, aceste cuvinte ardeau în inima mea. Vedeam clar deosebirea dintre un șef și celălalt. Hotărît lucru, nu era o deosebire mică!

M-am întors într-o altă zi de miercuri cu alte întrebări. De exemplu, am întrebat-o:

„De ce nu le place protestanților de Fecioara Maria? Ei spun că nu este fecioară și că ea a avut alți copii“.

Doamna Licio a răspuns printr-o întrebare:

„Înainte de a răspunde, vreau să-ți pun o întrebare. O femeie căsătorită își pierde ceva din sfințenie dacă are mulți copii? Răspunde-mi prin da sau nu!“

Am început să mă gândesc. Crezusem că pot răspunde cu ușurință la orice întrebare pe care mi-ar pune-o evanghelicii privind religia mea, dar era mai puțin ușor decît mă gândisem. Dacă răspundeam că o femeie căsătorită își pierde sfințenia devenind mama unei familii numeroase, aș fi greșit! Și dacă ziceam contrariul, m-aș fi arătat de acord cu acești protestanți! În final, a trebuit să răspund prin nu.

Doamna Licio a continuat:

„Vezi tu, această Biblie pe care o ții în mînă, tu n-o cunoști prea bine. Caută în Evanghelia după Marcu, la capitolul 6 cu versetul 3, și vei găsi răspunsul la întrebarea ta: ‚Oare nu este Acesta tîmplarul, Fiul Mariei, fratele lui Iacob, al lui Iose, al lui Iuda și al lui Simon? Și nu sunt oare surorile Lui aici printre noi?‘“

Mirată, am citit toate aceste nume, apoi cuvintele: „Nu sunt oare surorile Lui aici printre noi?“ Din nefericire, doamna Licio nu terminase.

„Mai am o întrebare să-ți pun. Cunoști porunca Mariei?“ a zis ea. Nicio dată nu mă interogase pînă atunci, și nu voiam să mai greșesc încă o dată.

„Păi“, am răspuns eu, „ă... ei bine, știu cele zece porunci și cele cinci porunci ale Bisericii, apoi cele șapte sacramente, și le pun în practică pe toate acestea!“

Dar ea a stăruit, zicînd:

„Nu, nu despre aceasta vreau să vorbesc. Vorbesc despre porunca Mariei. Întrucît o venerezi atît de mult, îi cunoști cu siguranță porunca, nu-i așa?“

Nu știam ce să răspund. Ce umilire pentru mine să fiu nevoită să recunosc în fața soției unui pastor că nu cunoșteam porunca Mariei! Deschizîndu-și Biblia la capitolul 2 al Evangheliei după Ioan, ea mi-a arătat aceste cuvinte ale Mariei: „Faceți ce vă va zice“ (Ioan 2:5).

„Carmen“, a reluat ea, „noi ceilalți, creștinii, dăm ascultare acestei po-

runci. Maria a zis să facem ce-a zis Iesus. Prin urmare, căutăm să facem tot ce ne poruncește El“.

Aceste ultime două observații m-au impresionat profund. Ca să încerc să evit o înfrîngere pe toată linia, am riscat să pun încă o întrebare.

„Spuneți-mi, un catolic sincer poate să fie salvat? Mă refer la un catolic care merge la liturghie, care ascultă de toate regulile Bisericii și care face adesea penitență. După moartea lui merge oare direct în cer?“

După ce a închis ochii câteva clipe, doamna Licio m-a privit drept în ochi și mi-a răspuns cu fermitate:

„Fii atentă, Carmen! Religia nu salvează pe nimeni! Numai Cristos salvează!“

Încă o dată, nu știam ce să răspund. Crezusem că o să spună că doar prin religia ei putea fi cineva salvat, dar ea Îl prezenta pe Cristos ca remediu pentru păcatul meu. Mi-era cu neputință s-o contrazic. Totuși, nevrînd să aibă ultimul cuvînt, în timp ce plecam i-am declarat cu toată tăria de care eram în stare: „Eu una rămîn catolică!“ În clipa aceea eram singura care știa ce se petrecea în inima mea. În drum pre casă, aceste cuvinte îmi tot reveneau în minte: „Religia nu salvează pe nimeni; Cristos este Cel care salvează!“ Ele nu încetau să rămînă în memoria mea, oriunde mă duceam. Începusem să lupt cu Dumnezeu, și lupta era aprigă.

Salvată!

Trebuia să dăm un spectacol la Aparecida del Norte, Roma Braziliei pentru catolici. La spectacol participau douăzeci și cinci de adolescenți și copii. Scopul nostru era să strîngem fonduri pentru cei săraci. M-am gîndit că era exact ce-mi trebuia ca să-mi liniștesc nervii și să mă ajute să uit de problemele mele. În timpul călătoriei cu mașina, de-a lungul traseului, Biblia mi-a rămas deschisă, și am profitat de fiecare minut liber ca să citesc în ea. Un tînăr foarte politicos, care făcea parte din grupul nostru, a fost foarte mirat să mă vadă făcînd lucrul acesta. Am avut o scurtă discuție pe această temă, și el a tras concluzia că era o idee bună să citească Scriptura. El mi-a zis: „Și eu ar trebui s-o citesc!“ Cînd am ajuns la destinație, acest tînăr a fost de negăsit. Cîteva săptămîni mai tîrziu mi s-a spus că trecuse la credința evanghelică. Fără să fiu conștientă de lucrul acesta, și eu eram pe punctul de a crede în Cristos și de a găsi în El pe Salvatorul meu. Dumnezeu era pe punctul de a conduce toate lucrurile într-acolo, potrivit versetului din Fili-

peni 2:13: „Dumnezeu este Cel care produce în voi și voința și înfăptuirea, după buna Sa plăcere“.

Pasul următor l-am făcut în ziua când m-am întors s-o văd pe doamna Licio. Am anunțat-o că mă gândeam să mă mut în altă parte.

„Nu vreau să rămân aici la Itajuba“, i-am zis eu. „Aici nu găsesc pacea“.

Ea m-a privit cu ochii strălucind de lacrimi.

„Carmen, ai mare grijă!“ a răspuns ea. „Dumnezeu poate să-i binecuvînteze în chip minunat pe cei care Îi studiază Cuvîntul și ascultă de El, dar poate să Se arate și foarte dur cu cei care Îl resping“.

Am întrebat-o atunci despre versetul: „Și oricine va vorbi împotriva Fiului Omului îi va fi iertat, dar cine va blasfemia împotriva Spiritului Sfînt nu va fi iertat“ (Luca 12:10; cf. Matei 12:31-32).

„Acest verset îi privește pe cei care cunosc adevărul și îl resping“, a răspuns ea. „Cu alte cuvinte, ei se împotrivesc Spiritului Sfînt. Cei care acționează așa nu pot fi salvați“.

Încă o dată, ea vorbise inimii mele.

În seara aceea, când m-am întors acasă, Zilah, mama copiilor de care mă ocupam, mi-a cerut un serviciu. Soțul ei nu era acasă, și ea trebuia curînd să nască. Dorea să mă duc și să dorm la ea, căci în felul acesta n-ar fi singură, și în plus puteam s-o ajut în caz de nevoie. Am acceptat, dar am trecut mai întîi pe la micul meu apartament ca să văd dacă era totul în ordine. Acolo, dintr-o singură privire, zăream toate lucrurile la care țineam eu în această lume. Costumele colorate ale adolescenților și copiilor din grupa de teatru erau agățate la locul lor. Erau și numeroase lucrări despre viața sfinților mei preferați, ca și icoane care îi reprezentau. În acea clipă, mi-am zis: „Dacă mă convertesc într-o zi la credința evanghelică, va trebui să abandonez toate acestea“. Am dat de mîncare și de băut cățelușului meu de 4 luni, apoi am plecat acasă la Zilah.

Spre ora 1 dimineața am fost trezită de vocea lui Zilah, care striga: „Carmen! Carmen! Hai repede! Privește!“ Fugind la fereastră, am văzut flăcări mari ridicîndu-se spre cerul întunecat. Ele veneau de la apartamentul meu, din care nu mai rămăseseră acum decît cîțiva pereți de cărămizi înnegrite ieșite în evidență pe un fond de jar roșiatic. Cărțile mele, mătăniile mele, costumele mele și imaginile cu sfinții mei iubiți fuseseră toate mistuite de foc. Un singur obiect scăpase: Biblia, pe care o adusesem ca s-o citesc. Nu-mi mai rămînea decît Biblia și viața. Eram salvată datorită bunătății lui

Dumnezeu, care avea un plan pentru mine, plan de care încă nu ținusem seama.

Atunci am recunoscut marea iubire a Domnului Iesus Cristos, care mă chema de atîția ani. Ochii mei au sfișit prin a se deschide la lumină, la lumina Sa! Acum, înțelegeam că El murise pe cruce pentru păcatele mele; nu puteam să fiu salvată decît prin El, „care a purtat El Însuși păcatele noastre în corpul Său pe lemn, pentru ca noi, fiind morți față de păcate, să trăim pentru dreptitudine [conformarea cu standardul divin]“ (1.Petru 2:24). Acolo, în fața resturilor carbonizate ale acestor obiecte care mă ținuseră legată de trecut, am auzit încă o dată invitația care mi se făcuse cu mulți ani înainte: „Veniți la Mine, voi toți care sunteți oboșiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă“ (Matei 11:28).

Astfel, în prezența flăcărilor mi-am predat viața lui Iesus Cristos și numai Lui, și am primit în El o viață nouă. „Căci prin grație ați fost salvați, prin intermediul credinței. Și aceasta nu vine de la voi, ci este darul lui Dumnezeu. Nu prin fapte, ca să nu se glorifice nimeni“ (Efeseni 2:8-9). De acum, grația Sa deplin suficientă mă făcea în stare să-L servesc fără rezerve, pînă în ziua cînd mă va chema la Sine.

Uitasem ce era în jurul meu, afit de real și de profund era acest contact cu Dumnezeu. Uitasem pînă și de incendiu! Putusem să vorbesc cu Dumnezeu! Putusem să-I recunosc prezența! Zilah m-a scos din această stare de extaz, strigînd: „Carmen, trebuie să stingem incendiul!“ Ah, da, incendiul! După ce-am stins focul, m-am culcat la loc, dar n-am fost în stare să mai adorm. Inima îmi deborda de iubire, de bucurie și de pace. Da, era pacea aceea pe care o căutasem de atîția ani fără s-o găsesc niciodată... pînă în ziua aceea! „Căci El este pacea noastră“ (Efeseni 2:14).

O viață nouă

A doua zi, doamna Licio și cu mine ne-am întîlnit din nou. Cu toate acestea, eram așa de orgolioasă, că i-am vorbit despre incendiu fără să-i spun că găsiseram salvarea în Iesus Cristos. Ce umilire să-i mărturisesc credința mea doar în Cristos, atunci cînd în ajun îmi manifestasem încă atașamentul față de religia catolică, strigînd că nu voi renunța niciodată la ea! Dar, cu cît treceau clipele, cu atît mai puțin puteam să mă rețin să nu-i spun adevărul acestei scumpe soții de pastor. În cele din urmă, am spus: „În această noapte s-a petrecut ceva extraordinar. Mi-am pus credința numai în Iesus Cristos și

I-am acceptat salvarea. De acum sunt creștină și sunt gata să iau poziție alături de dumneavoastră pentru evanghelie!“

Ce bucurie pentru doamna Licio să audă aceste cuvinte! Dar mă așteptau umilințe mult mai mari decât aceasta... Îi cerusem doamna Licio să nu spună nimic nimănui, căci știam că ziua când catolicii vor afla despre lucrul acesta va fi începutul persecuțiilor și necazurilor. Pentru moment, am continuat să-mi predau cursul de catehism, să asist la liturghie și să lucrez cu Copilele Mariei. Dar Biblia nu mă mai părăsea.

Într-o zi, un frate marist m-a întrebat de ce nu-mi aduceam cartea de rugăciuni ca să urmăresc liturghia. În clipa aceea am înțeles că era imposibil să șed între două scaune, între Iesus și Biserica Catolică. Eu știam și credeam ce spune Biblia! Am început deci să iau parte la adunările evanghelice din casa pastorului, dar stăteam într-o altă cameră, de unde puteam să aud totul fără să fiu văzută. Teamă de oameni mă împiedica să mă duc liber la serviciul divin. Dacă eram văzută, cunoștii și prietenii mei aveau ce să vorbească!

Aveam sentimentul că trebuia să-mi mărturisesc credința în Cristos în văzul și auzul tuturor, dar nu aveam încă tăria de a o face. În oraș, prietenii care mă vedeau ziceau: „Carmen, te-ai schimbat așa de mult! Toată lumea spune că ai devenit evanghelică!“ Pierzându-mi tot curajul, eu răspundeam: „Nu, nici vorbă, nu sunt evanghelică! Sunt romano-catolică!“ Atunci tristețea îmi umplea inima. Oare de ce nu aveam curajul să spun pe șleau că devenisem creștină în sens biblic?

Odată, am însoțit două prietene creștine care se duceau la un club de copii unde predau Biblia la cei mai mici. Copiii, zărindu-ne de departe, au venit în fugă spre noi și m-au și sărutat. Am constatat atunci că erau cei cărora le predasem altădată catehismul... Mai rău încă, una dintre mămicile m-a recunoscut și mi-a zis: „Este deci adevărat ce spune toată lumea în oraș! Acum ești cu adevărat protestantă! Te văd cu ochii mei în tovărășia acestor două doamne evanghelice! Este deci adevărat! Deci și tu ești de-a lor!“

Nu reușeam să scot o vorbă în apărarea mea. Nu eram în largul meu. În cele din urmă am reușit să spun: „Deloc! Sunt o prietenă a acestor doamne, pentru că mi-am dat seama că nu sunt așa de rele cum credeam eu! Dar eu nu sunt deloc o creștină evanghelică!“ Nici n-am terminat bine de rostit aceste cuvinte, că m-au copleșit spaima și remușcările. Încă o dată, renegasem numele Domnului meu Iesus Cristos. Întorcându-mă spre cele două

prietene, le-am rugat să nu mă aștepte, căci trebuia s-o revăd pe doamna cu care tocmai vorbisem.

Am alergat ca s-o prind din urmă.

„Vreau să vă cer iertare pentru că v-am mințit acum o clipă“, i-am zis eu atunci.

„Tu... m-ai mințit?“ a întrebat ea, surprinsă.

„Da“, am răspuns eu. „Pretutindeni în oraș se spune că am devenit creștină evanghelică. Până acum am mințit pe toată lumea; am zis că era fals. Dar adevărul este că viața mea îi aparține lui Iesus Cristos și că El este Salvatorul meu. De acum doresc să-I vestesc numele pretutindeni, oricărei creaturi!“

N-aș fi putut alege o mesageră mai bună decât această doamnă. Nimeni din oraș nu era mai bun de gură decât ea! Dar ce ușurare pentru mine să fi mărturisit această minciună! Din ziua aceea, bucuria mea a fost fără margini, căci pentru prima oară putusem să depun mărturie în numele lui Iesus Cristos!

Vestea s-a răspândit în oraș ca fulgerul. Ca urmare, prietenele mele de la Copilele Mariei au venit la mine în vizită. Ele m-au sărutat plângând, promițându-mi să se roage pentru revenirea mea în sînul Bisericii Catolice. Eu le-am răspuns simplu: „Iesus a zis: „Eu sunt calea, adevărul și viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine“ (Ioan 14:6). Ei bine, dacă Iesus este calea, la cine pot să mă duc, dacă nu la El? Eu sunt cu Cristos, și sunt fericită“. În seara aceea am repetat adesea acest verset, căci voiam să le adeveresc că îmi pusesem cu adevărat încrederea în Cristos.

Dificultăți și binecuvîntări

Dificultățile la care mă așteptam au început să apară. Uneori, eram insultată pe stradă. Într-o seară, la ora 20, catolicii au organizat o reuniune... în legătură cu mine! Nu mi-a fost ușor, dar m-am dus. Plănuisem să ajung mai devreme și să mă așez într-un loc unde să rămîn ascunsă. Dar lucrul acesta n-a fost posibil! Ca urmare a aglomerației din trafic, am ajuns în ultima clipă într-un loc înșesat de lume și am fost obligată să mă duc și să mă așez pe primul rînd, sub nasul tuturor acestor persoane care mă priveau insistent. În cele din urmă am fost chemată pe estradă ca să fiu interogată. Am răspuns citînd același verset din Ioan 14:6: „Eu sunt calea, adevărul și viața“. Pe cine să urmez, decât numai pe El? Era o ocazie extraordinară să depun mărturie în fața tuturor acestor prieteni dragi pe care îi lăsam în urmă.

Unii vor zice poate că este ușor să abandonezi totul ca să-L urmezi pe

Cristos, dar pe plan omenesc e greu! Majoritatea prietenilor mei erau catolici. Majoritatea tinerilor, ca și membrele Copilelor Mariei, proveneau dintr-un mediu muncitoresc. Era grupa de teatru, precum și toate persoanele care pregăteau recuzita și materialul pentru spectacolele noastre. Erau copii care urmaseră cursurile mele de catehism, doamnele din grupul nostru de rugăciune, și numeroși alți prieteni, toți membri ai Bisericii Catolice. Relațiile de prietenie dețineau dintotdeauna un rol important în viața mea, și eu îi iubeam pe toți. Acum trebuia să-i părăsesc, căci mă chemase Cristos. El conta în ochii mei. De acum, viața mea Îi aparținea. Ea nu mai era a mea, ci a Sa, potrivit acestui verset: „Știți că nu cu lucruri perisabile, cu argint sau aur, ați fost răscumpărați din felul deșert de trăire pe care l-ați moștenit de la părinții voștri, ci cu sîngele prețios al lui Iesus Cristos“ (1.Petru 1:18-19).

Trebuia să mărturisesc clar numele lui Cristos, pentru ca El să fie glorificat. În pofida luptelor, suferințelor și disprețului, Dumnezeu S-a servit de Cuvîntul Său ca să atingă inima acestor frați mariști care urmaseră studii biblice în același timp ca mine. Și ei L-au primit pe Cristos ca Salvator al lor și au devenit creștini fideli Cuvîntului lui Dumnezeu. Îl laud pe Domnul pentru tot ce-a făcut, spre onoarea și gloria Sa!

Martoră a lui Cristos

Dumnezeu a făcut un lucru extraordinar pentru o doamnă paralizată de care mă ocupam. De ani de zile zăcea în pat. O vizitam regulat, nu numai ca s-o ajut, ci și ca s-o împiedic să aibă acces la Biblie. După convertirea mea, m-am întors deci s-o văd cu câțiva prieteni creștini. Le ziseam: „Încă nu sunt în stare să explic Cuvîntul lui Dumnezeu, și deci vă rog să-i vorbiți voi!“ Acestei doamne, eu i-am zis simplu: „L-am primit pe Iesus Cristos ca pe Salvatorul meu și acum umblu cu El din toată inima“. Ochii femeii paralizate au început să strălucească. Ea a ascultat cu bucurie mesajul salvării și și-a predat și ea inima Domnului Iesus. La puțin timp după aceea a intrat în eternitate. Glorie lui Dumnezeu, ea a putut să fie salvată chiar înainte de a pleca din această lume!

A doua zi, am întîlnit-o pe fosta președintă a Copilelor Mariei, care deținuse mulți ani această funcție. În prezent era căsătorită și lucra ca infirmieră la Spitalul Milei din Itajuba. Era o catolică ferventă. Am discutat împreună chestiuni spirituale și din Sfînta Scriptură, și ea a părut interesată. „Momentan, Carmen, nu prea am timp, dar revino la ora 20 în seara aceasta, și vom

putea să continuăm discuția în prezența întregii mele familii“, mi-a zis ea. Soțul ei și cu ea aveau o fiică și doi fii. În seara aceea mi-a fost greu să ajung la timp acasă la ea, căci de-a lungul drumului eram tot mereu acostată ca să fiu întrebată de ce părăsisem catolicismul și de ce eram cauza atîtor probleme. Datorită lui Dumnezeu, în final n-am ajuns cu întârziere. Toată familia mă aștepta, așezată în jurul mesei. Am început să vorbim din Biblie. Ce seară extraordinară! Conversația s-a prelungit pînă la miezul nopții. Cuvîntul lui Dumnezeu le-a putut risipi toate îndoielile, așa cum le risipise pe ale mele. Așa au început oamenii aceștia să frecventeze Biserica Evanghelică. Apoi, cîteva luni mai tîrziu, au cerut botezul. De aceea, eram adesea agrestată pe stradă. Dar, de fiecare dată, Dumnezeu intervenea în favoarea mea.

La puțin timp după aceea m-am dus în vizită la pastorul Mario. I-am reamintit că altădată îmi spusese că ar fi gata să ajute pe cineva serios, din adunarea lui, care ar dori să studieze într-o școală biblică evanghelică. „În ziua aceea“, i-am zis, „am avut necaz pe dumneavoastră, pentru că încă nu mă gîndeam să părăsesc Biserica Catolică. Dar astăzi vin să vă cer să mă trimiteți, chiar pe mine, la o asemenea școală!“

Și așa s-a făcut că pastorul Mario, soția lui și cu mine ne-am dus la școala biblică evanghelică. M-au prezentat fondatorului și directorului, Paul Guiley, și soției sale Viola. Aceștia m-au asigurat că voi fi cu adevărat binevenită. „Aici vei fi mai liniștită decît la Itajuba“, mi-au zis ei. „Dumnezeu o să te ajute! Iar noi, Carmen, suntem gata să te ajutăm cît putem“. Aceste cuvinte mi-au liniștit toate temerile.

Trebuie să mărturisesc că, deși eram la școala biblică, am cunoscut lupte și dificultăți, căci eram încă lipsită de experiență în credință, convertită de puțin timp. Dar frații și surorile din biserica mea m-au susținut prin rugăciuni și, cu ajutorul lui Cristos, am putut să depășesc aceste dificultăți și să termin școala. Dumnezeu S-a servit mult de Paul și Viola Guiley ca să mă ajute să cresc din punct de vedere spiritual.

Formată și condusă de Dumnezeu

În iunie 1962, pastorul Paul și soția sa Viola, precum și un alt cuplu (Artemio și Neta Alexandrina), alți șapte studenți și cu mine am plecat de la această școală și ne-am dus la Parana,* ca să fondăm acolo un al doilea insti-

* Oraș din partea de sud a Braziliei – n.ed.

tut biblic. Îmi lipsește spațiul să povestesc totul amănunțit, dar a trebuit să săpăm o fântână, să strângem lemne ca să facem focul, să construim un cup-tor din pietre și să gătim în aer liber timp de un an. Am plantat propriile noastre recolte de orez, fasole, manioc, cartofi și câteva legume. În fiecare dimineață aveam patru ore de cursuri biblice, și munca nu era terminată când ne întorceam seara de la câmp. Dar am făcut cu bucurie toate aceste lucruri, căci jugul Domnului este blînd, iar povara Sa este ușoară (Matei 11:30).

Această școală biblică, numită „Școala Maranata“, este și azi în serviciul Domnului, în același loc, la Eldorado lîngă Parana. Am beneficiat acolo de o pregătire excelentă, care a constat nu numai în studierea Bibliei, ci și într-o pregătire practică privind viața creștină. Se insista mult pe necesitatea cultivării unei relații strînse cu Dumnezeu și pe petrecerea timpului cu El în rugăciune. Și noi toți am învățat să punem în practică principiul „vieții prin credință“.

A sosit ziua cînd, încă o dată, a trebuit să părăsesc niște prieteni cu care lucrasem, luptasem, studiasem și mă rugasem. În total, am petrecut doi ani în Școala Biblică Peniel, apoi alți doi în Școala Biblică Maranata de la Parana, unde mi-am obținut diploma. Această viață de prietenie și de muncă grea a lăsat o amprentă de neșters asupra mea.

Era timpul de acum să înfrunt viitorul și să plec să vestesc mesajul salvării în Iesus. M-am dus la Sao Carlos,* unde mi-am depus mărturia și am luat parte la organizarea de tabere creștine. Acolo, am făcut cunoștință cu pastorul John Stucky, cu soția sa Bea și cu cele două fiice ale lor, Janet și Judy. M-au invitat să petrec șase luni cu ei pentru a evangheliza.

Mi-a plăcut totdeauna mult să evanghelizez. Le-am acceptat deci invitația și am rămas la ei. În fiecare zi mă sculam dimineața devreme, apoi, după micul dejun, luam o sacoșă cu Biblii și tractate și plecam să le distribui în oraș, în diferite cartiere. Persoanelor interesate le vorbeam despre salvarea care e în Iesus Cristos. În general, mă întorceam destul de tîrziu, uneori pe la ora 20.

Într-o dimineață, atunci cînd eram pe punctul de a pleca, pastorul Stucky m-a chemat în biroul său și m-a întreat: „Carmen, îți faci timp să citești în Biblie și să te rogi?“ După o clipă de gîndire, am zis: „Foarte puțin“. John a continuat: „Ar fi mai bine să rămîi aici dimineața, să citești în Biblie, să te rogi și să te odihnești. Pe urmă, vei putea să-ți petreci după-amiaza evanghelizînd“. Gîndindu-mă la ceea ce mi-a zis, m-am întors în camera mea și am

* Oraș universitar situat la 230 km de Sao Paulo – n.ed.

citit în Biblie pînă la amiază.

Pe la ora 14 am plecat de acasă, murmurînd: „Iată aproape o zi întregă pierdută. Nu mai am timp să fac cine știe ce!“ Dar aveam prea puțină încredere în căile lui Dumnezeu. Apoi, am început să împart cîteva tractate, mai ales într-un cartier pe care nu-l cunoșteam. Am bătut la o ușă. Persoana care mi-a deschis mi-a zis verde în față: „Nici vorbă să te ascult! Sunt catolică!“ Eu am răspuns: „Și eu am fost catolică. Am aici Biblia Bisericii dumneavoastră Catolice. Ați vrea să aruncați o privire în ea?“ În final, această doamnă m-a poftit înăuntru și am petrecut trei ore discutînd din Cuvîntul lui Dumnezeu. Era cu adevărat extraordinar! Ea mi-a promis să vină la biserică chiar în seara aceea și să-și aducă și familia. Și, efectiv, au venit cu toții. Începînd din ziua aceea, ea n-a încetat să asiste la serviciul divin. Cîteva luni mai tîrziu, ea și membrii familiei ei erau salvați și botezați. Ei s-au angajat cu fidelitate la lucrarea din biserică.

Ce minunat este să fii în școala Domnului și să poți învăța lecțiile pe care ni le pregătește! Această zi, pe care o crezusem pierdută, gîndindu-mă că nu voi mai prea avea timpul să fac ceva pentru Cristos, a fost tocmai cea în care Dumnezeu m-a folosit ca să le aducă pe aceste persoane la El. Îl binecuvîntez pe Domnul pentru acești misionari care au jucat un rol important în viața mea creștină. Datorită încurajărilor lor, am putut să cresc în credință și să devin mai utilă în serviciul lui Cristos.

Aceste șase luni petrecute la Sao Carlos au zburat ca gîndul, și a venit deja timpul să plec. Înainte de a părăsi acest loc, am decis să cer botezul prin imersiune, și pastorul Stucky m-a botezat împreună cu fiica sa Judy. A fost încă o zi minunată. Apoi, mi-am făcut bagajele și am început să străbat Brazilia, depunîndu-mi mărturia și vestind evanghelia. Trei ani mai tîrziu, Domnul, care îmi trasează drumul după voia Sa pentru mine, m-a condus la Sao Paulo, acest oraș imens situat în sudul țării.

Sao Paulo

Scopul instalării mele la Sao Paulo era dublu: doream să continui să evanghelizez și trebuia să mă îngrijesc și de sănătatea mea. Astfel am făcut cunoștință cu familia doctorului Shedd. Ei m-au orientat spre o librărie creștină situată în centrul orașului: „Cititorul creștin“. Ea era administrată de pastorul Richard Denham. Acest serv al lui Dumnezeu m-a primit, mi-a dat sfaturi pentru a-mi face bine munca și m-a încurajat mult. Unul dintre lucrurile

care mă încurajau cel mai mult la acest om era modul său de a evangheliza. Totdeauna zîmbind, trata pe fiecare cu compasiune și respect.

În 1968, o altă familie misionară a venit să se stabilească în Sao Paulo: Earl Mets și Jo Ann, împreună cu cei trei copii ai lor, Diana, Susan și Steven. În acea epocă, împărțeam un apartament cu o prietenă. Ei mi-au propus să locuiesc la ei ca să-i ajut în lucrarea de evanghelizare. Aveau intenția să înceapă o biserică de casă. Astfel am devenit, ca să zic așa, un membru al familiei lor. Împreună, am colaborat ani de zile la evanghelizare și învățatura dată din Cuvîntul lui Dumnezeu.

În 1971, cînd s-au întors în Statele Unite pentru un an, ca să viziteze bisericile care îi ajutau financiar, i-am însoțit. Scopul meu era acela de a depune mărturie cu privire la modul în care Cristos mă salvase de „religie“ și de a arăta puterea cu care acționează Dumnezeu în viețile oamenilor. În anul acela am călătorit mult. În biserici, în campanii de evanghelizare, îmi depuneam mărturia cu ajutorul unui interpret. De fiecare dată, noi vesteam Cuvîntul lui Dumnezeu. Auzisem adesea spunîndu-se că rasismul era foarte răspîndit în Statele Unite, totuși am fost de două ori acolo, și pretutindeni am fost foarte bine primită. M-am simțit totdeauna primită cu căldură și respectată. Îl binecuvîntez pe Dumnezeu pentru toți acești americani care mi-au dat impresia că, la ei, eram ca acasă, în acest timp în care vesteam mesajul salvării în Cristos.

În 1972 ne-am reîntors în Brazilia, unde am continuat să-i învățăm pe oameni Cuvîntul lui Dumnezeu și să-i ajutăm pe cei care se pregăteau să-L servească pe Domnul. Iată că au trecut 28 de ani de cînd fac cu plăcere această lucrare. Din cînd în cînd, sunt chemată să vorbesc în biserici sau în adunări, dar în general rămîn la Sao Paulo.

Familia mea

Poate că ai vrea să știi ce s-a întîmplat cu familia mea. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că îi merge bine în toate. Cînd m-am convertit la Cristos, au fost șocați și consternați. M-au acuzat că mi-am părăsit religia, că am trădat-o pe Doamna Noastră de la Fatima! „Cum ai putut face așa ceva?“ îmi ziceau ei. Am cerut deci prietenilor mei creștini să se roage ca Dumnezeu să le atingă inima. De fapt, mai întîi sora mea mai mare, Maria, a venit la Domnul, apoi nepoata mea, Vera Lucia. Pe urmă a fost sora mea Silvia care, ani de zile, s-a ocupat cu spiritismul. Cred că ea căuta cu adevărat ceea ce putea să-i

umple golul din inimă. După ce a auzit Cuvîntul lui Dumnezeu, a avut într-adevăr parte de lupte spirituale, dar L-a putut primi pe Iesus Cristos ca pe Salvatorul ei. Silvia s-a lăsat botezată, apoi L-a servit pe Domnul mulți ani, înainte de a se îmbolnăvi de cancer. Acum opt ani, Domnul și Salvatorul ei a chemat-o la Sine.

Ce bucurie să știu că, încă de la vîrstă fragedă, nepotul și nepoata mea și-au dat inima lui Iesus și au primit salvarea Sa! Mai tîrziu, mama lor Aidae (cumnata mea) și fratele meu Sebastian au acceptat și ei salvarea. Deci toată familia mea este împreună în Cristos și Îl servește pe Domnul.

Cristos, siguranța mea

Nu știu dacă ai observat citind această mărturie, dar uneori, în viața mea, am avut un sentiment de nesiguranță. Înainte de convertire, îl întrebam neîncetat pe preot ce să fac sau să nu fac. Este normal să treci prin acest stadiu, cînd ai trăit atîția ani într-o mănăstire în care maica stareță spunea cam așa: „Aici, eu gîndesc și hotărăsc pentru voi! Voi n-aveți nimic de zis! Eu singură am cuvîntul!“ Renunșasem literalmente să gîndim singure. După un anumit timp, aceasta a avut efectul unei spălări a creierului, și orice decizie personală era imposibilă.

Nici părăsirea mănăstirii pentru a pleca în lume nu era mai ușoară, căci acolo răul ne înconjura. Uneori lumea din jur ne înșela, iar noi credeam cu naivitate ce ni se spunea. Aveam un așa sentiment de nesiguranță, încît ne era cu adevărat dificil să înfruntăm realitatea. Iată de ce, la o anumită epocă, nu încetam să-mi spun: „Oare n-ar fi mai bine să mă întorc de unde am plecat?“ Voiam să fug de „lume“. La mănăstire, lucrurile mergeau rău, este adevărat, dar în lume aveam impresia că sunt ca o pasăre căreia i s-au tăiat aripile, devenind o pasăre incapabilă să zboare. Acest gen de nesiguranță este caracteristic persoanelor care au părăsit mănăstirea.

Odată, în sala de așteptare la medic, am stat alături de o femeie care era psiholog. Ne-am angajat într-o conversație, și am început să-i povestesc prin ce-am trecut.

„Ați căutat să vă adresați unui psihiatru sau psiholog?“ m-a întrebat ea, viu interesată.

„Nu, deloc“, am răspuns eu.

„Dar atunci cum ați reușit să treceți peste toate aceste probleme?“ a mai întrebat ea, foarte mirată.

„Doar datorită lui Cristos și Cuvîntului Său“, i-am zis eu.

Ea era vizibil impresionată.

Într-o zi, pe cînd lucram în librăria „Cititorul creștin“, a intrat o călugăriță. Ea mi-a zis că-mi citise mărturia într-o broșură intitulată *În căutare*. Această istorie îi mersese drept la inimă, și ea m-a rugat s-o ajut să plece din mănăstire. Am vorbit despre aceasta cu Earl Metz, misionarul, și acesta și-a pus casa la dispoziție ca adăpost pentru prima perioadă. Am pregătit totul, apoi m-am dus s-o caut pe călugăriță. N-a fost ușor, dar prin grația lui Dumnezeu am putut s-o aducem la noi. Nici nu-ți imaginezi cît de puțin se simțea ea în siguranță. Ruth intrase la mănăstire la 20 de ani și ieșise de acolo la 57. În acești 37 de ani, ea fusese în stare să predea șapte materii, dar nervii ei erau într-o stare jalnică. Imaginea pe care o avea ea despre sine însăși era dintre cele mai fragile, și psihologic vorbind era la pămînt. Numai Dumnezeu o putea ajuta. După lupte grele, Ruth L-a acceptat pe Iesus ca pe Salvatorul ei, și Îl lăudăm pe Dumnezeu pentru lucrul acesta. Împreună, ne-am dus să vorbim despre Domnul Iesus în cîteva biserici. Ca urmare, am călătorit, și ea a făcut mai multe deplasări, apoi ne-am pierdut din vedere. Dar nu pot decît să-I mulțumesc lui Dumnezeu pentru că încă un suflet a fost salvat din puterea întunericii și adus la lumina minunată a lui Cristos.

Tocmai ai citit relatarea celor mai critice clipe ale existenței mele și ceea ce a făcut Domnul pentru mine! Dacă Îl cauți pe Dumnezeu din toată inima, El va face la fel și pentru tine! Găsește-ți refugiul în aceste cuvinte ale lui Cristos:

*Veniți la Mine, voi toți care sunteți oboșiți și împovărați,
și Eu vă voi da odihnă.*

Matei 11:28

Carmen da Mota

După cîțiva ani de lucrare itinerantă, Carmen da Mota locuiește și azi în Sao Paulo, unde continuă să vestească evanghelia, așa cum se spune la Fapte 4:12: „Nu există salvare în nimeni altcineva [decît în Iesus Cristos]; căci nu există sub cer nici-un alt nume care să fi fost dat printre oameni, prin care trebuie să fim salvați“. Ea colaborează cu *Berean Bible Center* (Centrul Biblic Bereean). Poate fi contactată în scris la adresa de e-mail a lui Earl și Jo Ann Mets: emets@uol.com.br